

Расправа польскага фашызму

ЯК СУДзіЛІ „133“*

Пасля трохгадовага «сладкага» складання і падкідавання розных матар'ялаў, звышзвычайна адно зусім на звышзвычайна сабой паасудных, збіранных востак з пэўным крыніц (Гурый, Гурскі, Барнітэйн, Шушковіч і т. п. правакатараў і агентаў), справа па «ліквідацыі» КПЗБ стала перад фашыстоўскім судом. 26 дзён камядзі судовых расьсяледваньня—гэта былі дні дэмакаваўна мэтадаў і форм барацьбы фашыстоўскага ўраду проці рэвалюцыйнага руху рабоча-сялянскіх мас ЗБ.

Ва ўсёй велічы ўсталі жакі Бельскай дэфэнзывы, усталі вобразы надаўнай мінуўшчыны і сучаснасьці на ЗБ. Пашылі вобразы збытыя, змучаныя і палачаныя рабочыя і сялян. Раскрылі тайны шпіткі, якія вялі ад «шпіталю» ў Бельску (месяца інквізыцыі) да пракуратуры, з ведама і пад прыкрыццём якой адбывалася выбіваньне і прымушаныя накіраваны пад дыктоўку катаў-дэфэнзыўшчыкаў. Выкліканыя пракурорам вышэйшым сапоўнікі, якія праводзілі сьледзтва (сьледчыя Міклеўскі, Суровіч, падпракурор Кланя), узятыя на перапрэсны допыт абароны і абвінавачаных, заблыталіся і змушаны былі пацвердзіць, што пратаколны ў сьледчага пісаў паліцэйскі агент Лю—адзін з галоўных інквізытараў у Бельску, што бывалі «вынады» адпраўленьня арыштаваных ад сьледчага да «шпіталю» для новых катаваньняў, каб змусіць арыштаванага падпісаць загады наарыштаваны пратакол.

Фашыстоўскі ўрад у сваёй бізубай злосьці проці ўсё парастаючай рэвалюцыйнай хвалі, проці ўсё ўзрастаючага і паглыбляючага ўплыву КПЗБ на шырокія працоўныя масы, наблізуе ўсе сілы і сродкі для барацьбы з сваім самым заклітым клясам ворагам. Пераконаліся, што ні

сьверскія катаваньні, ні катаржыны прысуды ня змогуць знішчыць рэвалюцыйнага руху рабоча-сялянскіх мас, іх баявы штаб і правадыра — КПЗБ, — фашыстоўскі ўрад імкнецца скампраметаваць, абалоніць рэвалюцыйныя сьцягі, ачырвоненыя гераічнай крывёй Райхманаў, Энгэляў, Ботвінаў, каб гэтым падарваць афартэт і ўплыў КПЗБ на масы. Гэтую місію ў працэсе «133» ўрад даручыў пракурору Зубялевічу (выменены з СССР), які сабраў усе свае сілы для дыскрэдытаваньня КПЗБ.

Яго прамова абвінавачаньня ня была накіравана, каб даказаць нішу таго ці іншага таварыша. Гэта было абвінавачаньне праграмы і дзейнасьці КПЗБ, якая ў асьвятленьні пракурора (які ўвесь час спасылася на Гурыйна, Гурскага і другіх правакатараў) зьяўляецца групай заговоршчыкаў — тэрарыстаў, прысланых за грошы з СССР і заданых якіх пры дапамозе шпітнажа і правакацыі пацвоўваць адну частку насельніцтва проці другой, выклікаць крывавае забурэньні, а пасля выкарыстаньня гэтае забурэньне, захапіць уладу ў свае рукі і адарваць ад Польшчы частку тэрыторыі і далучыць яе да СССР.

«Няма ніякай кампартыі Польшчы, альбо ЗБ—крычаў Зубялевіч з пенай на губах—існуюць толькі камуністы-большавікі, якія прадуць па загадзе Масквы. Камуністы-большавікі—гэта банда правакатараў і разбойнікаў, якія павінны быць пазбаўлены ўсякага права. Карыстаючыся пэўнай і несвядомасьцю цёмных мас, яны пракакуюць нашых рабочых на забастоўкі, якія пісуць для працоўных галодную сьмерць. Камуністы-большавікі прадуць у інтарэсах чужой дзяржавы. Камуністы-большавікі падрываюць устоі, на якіх трымаецца наша

банькаўшчына, вядуць барацьбу проці рэлігіі і сям'і, яны кочуць у нас, як і ў Савецкай Расіі сілававіць касьцёлы і кабет» і г. д. Так кідаўся у бяспільнай злосьці і нянавісьці прадстаўнік фашыстоўскай улады. Дэвідзсот гадоў цяжкага заключэньня ківу ён у нас, думачы гэтым актам фашыстоўскай справядлівасьці задавіць рэвалюцыйны рух і застрашыць яго перадавых барацьбоў. Але ня зыргнулі сэрцы лепшых сыноў рабочых і сялян, мацней сціснуліся рукі, сільней забіліся сэрцы, поўныя жадаўнем рэвалюцыйнага спраў. У адказ пачуліся прамовы таварышоў Елены, Любы, Беркі, Патра, Якуба і іншых.

Мы гордыя і шчаслівыя, што зьяўляемся членамі КПЗБ, адзінага правадыра працоўных, які вядзе шырокія масы да пралетарскай рэвалюцыі, каб зваліць пануючы фашыстоўскі лад, пабудаваны на прыгнячэньні і эксплёатацыі, каб збудавалі рабоча-сялянскі савецкі ўрад, які дасьць зямлю сялянам, а фабрыкі рабочым.

Такія задачы ня можа сабе ставіць група заговоршчыкаў-тэрарыстаў. Ня шляхам тэрору даб'юцца вызваленьня эксплёатаваньня і павольныя масы. Тэрарыстычныя акты не аслабляюць нашага клясавага ворага, яны ўзмацняюць рэпрэсіі, накіраваныя на знішчэньне вызвалючага руху. Сыстэма правакацыі—гэта жыццёвае зьявішча панаваньня капіталістаў і абшарнікаў, гэта неабходны мэтад у іх барацьбе проці працоўных. КПЗБ, стаючы на грунце толькі масавай барацьбы, ня выносіць пастапоў аб забойствах правакатараў, але яна глыбока шануе памяць гераюў Кніеўскіх, Руткоўскіх і Ботвінаў, якія сваёй бізьмежнай адданасьцю рабочай справе помьсяцца здрадзікам, не шкадуючы свайго жыцця.

КПЗБ не займаецца шпілінажам, ня прывозіць аружжа за грошы і ў інтарэсах чужой дзяржавы. КПЗБ

вядзе агітатыўны спрод рабочых і сялян, аправутых у салдацкія мундыры, якіх агуманьваюць і выкарыстоўваюць капіталістыя і абшарнікі для абароны іх інтарэсаў. Мы хочам буржуазную армію ператварыць у чырвоную армію, якая б змагалася за вызваленьне працоўных, за рабоча-сялянскі ўрад. На што нам прывозіць аружжа? Хіба ж мала яго ў польскіх складах амуніцыі, арэналах, у польскай арміі, якая падрыхтоўваецца да вайны проці пралетарскай дзяржавы—СССР.

Кампартыя не адарвана ад нас і—ня вораг для нас, як гэта хоча даказаць пракурор. Уплыў кампартыі жыве і паніраецца па ўсім сьвеце. За кампартыяй ідуць мільёны працоўных і прыгнячэных. І ў Зах. Беларусі кампартыя вядзе пашчадную барацьбу з палскай акупацыяй. Гэта ведаюць шырокія працоўныя масы Зах. Беларусі і ідуць за кампартыяй, як за сваім адзіным рэвалюцыйным правадыром. Знае гэта і фашыстоўскі ўрад і дзеля таго так жорэтка прасьледуе свайго залягатага клясавага ворага.

У сваім апошнім слове мы нічога ня просім і сьведома знаём, на што ідзем. Чаго-ж нам чакаць ад фашыстоўскага суду, апрача сьцені гадоў цяжкага заключэньня. Кожны год прыговору, кожны акт рэпрэсіі проці рэвалюцыйнага руху прабуджае рэвалюцыйную сьвядомасьць у сьцені тысяч працоўных. На месца кожнага з нас прыдуць сотні другіх гераічных барацьбоў. Не ад фашыстоўскага суду часаць нам вызваленьня. «Вызваленьне рабочыя—гэта справа рук саміх рабочыя».

Дзевы панскай турмы адчыніць нам пераможная рэвалюцыйная барацьба мас пад кіраўніцтвам КПЗБ.

адзін з 133-х.

Па Савецкім Саюзе

Задачи ўсесаюзнага двухтыднёвіка ашчаднасьці

МАСКВА, 14. У сутарцы аб залах усесаюзнага двухтыднёвіка ашчаднасьці народны камісар фінансаў СССР тав. Бруханаў заліў:

«Задачи ўсесаюзнага двухтыднёвіка ашчаднасьці зьяўляюцца палавачайна адказнымі. Досыць успомніць халі-бы туе акалічнасьць, што надмернае накіпленне ў вёсцы грашоўх анікаў зьявілася асноўнай прычынай павольнага разьвіцьця хлябнай кампаніі 1927-28 году. Частка гэтых грошаў была зьбірана пры дапамозе пазыкі ўзмацненьня сялянскага гаспадаркі, якая дала вышш 100 млн. руб. і пры дапамозе самаабкладаньня і г. д.

Ашчадныя касы ў гэты час значнай ролю не адыгралі. Асноўная задача, якую саюзны ўрад паставіў перад ашчаднымі касамі, гэта павялічэньне ў працягу 1929-30 году суму ўкладаньня на 200 млн. р. Важнасьць гэтай задачы падвойваецца тэй акалічнасьцю, што ў гэтым годзе на вясковым рынку не разьмяшчаліся пазыкі ў колькі-небудзь буйных сумах і што самаабкладаньне дасьць менш, чым у мінулым годзе. Такім чынам, касы ашчаднасьці павінны даслужыць асноўным каналам для мабілізацыі сродкаў сялянскага насельніцтва.

Напраяміч чакае ад савецкай грамадзасьці і друку ня меншага, з янаго большага сьвядоманьня чым тое, якое было праяўлена пры распаўсюджваньні другога пазыкі індустрыялізацыі. Апарат ашчадных кас застанецца мэртвым, калі савецкая грамадзасць не ажыццёвіць яго, не паставіць задачу разьвіцьця ашчаднага справы, як пытаньне буйнейшага эканамічнага і палітычнага значэньня. Мы павінны дабіцца 100 процантаў выкананьня бязвога заданьня. (ТАСС).

Адкрыцьцё нафтаправоду Хашуры-Батум

БАТУМ, 14. Праведзенае АЗНАФТАЮ выпрабаваньне вядой пабудаванага нафтаправоду на вузасту Хашуры—Батум скончылася насцяхова. Пунчаная па нафтаправоду з Хашуры вада дайшла да Батуму. Пачата першага перакатка нафты, якая прыводзе ў Батум праз дватры дні.

БАКУ, 14. Учора пачалася перакатка нафты па толькі што скончанаму вузасту Баку—Батумскаму нафтаправоду. Галаўны вузастак паміж станцыямі Хашуры і Батумам даўжынёю ў 232 кілямэтры бліскача вытрымаў напружэньне выпрабаваньня.

У зьвязку з пасьпяховым заканчэньнем пабудаваньня галаўнога вузастку нафтаправоду Азнафтаў пашла павіншавальныя тэлеграмы рабочым і інжынерам—будуўніком нафтаправоду, а таксама т. т. Рыкаву, Арджанікідзе, Шварцу і ВСНГ СССР.

Саўгас „Гігант“ рыхтуецца да вясеньняй сяўбы

РАСТОЎ на ДАНУ, 14. У вясеньняй пасаўкампанію саўгас „Гігант“ (Сарэская акруга) мяркуе вясельш 48.111 гектараў. З гэтае колькасьці 36 тысяч гектараў будзе зворана пад ані. Уся гэта вядліная плошча будзе вясельна ў 10 дзён.

Перавыбары ў Акадэміі Навук Выбраны т. т. Лукін, Фрычэ і Дэборын

ЛЕНІНГРАД, 13. Агульны сход Акадэміі Навук выбрав акадэмікамі т. т. Дэборына, Фрычэ і Лукіна.

ЛЕНІНГРАД, 13. Пад старшынствам акадэміка Карпінскага адыўся агульны сход Акадэміі Навук СССР у яе новым складзе. У сходзе прынялі ўдзел 54 акадэмікі.

Зьяўленьне ў залі ўноў абраных акадэмікаў т. т. Бугарына, Пакроўскага, Кржыжановскага, Разанана, Губкіна і Баха было сустрачана авачыяй з боку шматлікіх навуковых працаўнікоў і студэцкай моладзі.

Акадэмік Ольдэнбург паводзіў аб тым, што Савет Народных Камісараў аздавоў халдзіньца Акадэміі Навук аб перабалатроўцы кандыдатураў Дэборына, Лукіна і Фрычэ, атрымаўшых на агульным сходзе старога складу акадэміі замест патрэбных паводле яе статуту дзьве трэці галасоў толькі абсалютную большасьць галасоў. У выніку акрытай перабалатроўкі ўсе тры кандыдаты былі абраны ў сапраўдныя члены Акадэміі Навук СССР, пры чым кандыдатура т. т. Дэборына і Лукіна атрымалі 62 выбарчыя галасы супроць 2, а кандыдатура Фрычэ—61 выбарчы галас супроць 3.

Ганьбім выступленьне рэакцыйных акадэмікаў

Аб'язнава паслядзеньна Навуковага Таварыства марксыстаў БССР і акадэмікаў Усесаюзнай Акадэміі Навук, абавязваючы павольны часткі акадэмікаў Лукіна і Фрычэ, рэакцыйнае сьвядоманьне іх паводзінах, як неадстойна і не маючы ніякай валоцы да інтарэсаў навукі і яе разьвіцьця.

Абрыне т. Дэборына, Лукіна і Фрычэ гуманітарным аддэлам Акадэміі сьвядоманьне аб поўнай бесьвядомасьці зьваў, накіраваных да зьявішчэньня навуковых вяселі, абраных гуманітарным аддэлам кандыдатураў.

Галасаваньне і паводзінах як Паўлава, Сакуліна і інш. зьяўляюцца ні больш, ні менш як палітычным вышалам супроць Савецкай улады, зьяўленьнем дэспічэнага омышчэньня да рэакцыі, да старога парскага ладу.

Сьвядоманьне і паводзінах дэверы Акадэміі для зьвешчэньня навуковых дзельцоў марксыстаў гэта самая лая, якая ў мінулым вышала з Акадэміі М. Горькага, тым-ж лаялі на аўсьцілі ў сьцені Акадэміі Мечнікава, Сечэнава, Ціміразова, Мядзведзева.

Таму, што Акадэмія ў сваёй большасьці становіцца на шлях палітычнай рэакцыі перад савецкім грамадствам, перад навуковымі работнікамі Савецкага Саюзу, якія адываюць свае сілы справе сацыялістычнага будаўніцтва, паўстае пытаньне аб магчымасьці дзейнага існаваньня Акадэміі ў яе сучасным выглядзе.

Акадэмія павінна быць так пабудавана, каб яна могла зрабіцца сапраўдным навуковым цэнтрам СССР.

Нельга дзіць дэспічэнае адарваваньне Акадэміі ад навуковых установаў і навуковых арганізацый рэспублікі.

Калі дэспічэнае акадэмікаў ня здохе паставіць работу Акадэміі на новыя рэйкі, дык тады Акадэмія застанецца ўстаноўнай непрацаючай і шкоднай.

Мы патрабуем перагляду статуту Акадэміі і тэкой паставіць яе работы, якая зробіць Акадэмію ня толькі цэнтрам навуковай думкі СССР, але і дэспічэнага ў справе сацыялістычнага будаўніцтва, у справе разьвіцьця гаспадаркі і культуры яе ўсяго Саюзу, так і пасобныя Савецкіх Рэспублікі.

Рэакцыйнае гняздо ў адзёскіх ВНУ

АДЭСА, 12. Масювыя «Известия» апублікавалі рад фактаў аб настроях і ідэялігіі рэакцыйнай часткі прафэсуры адзёскіх ВНУ.

Адзін з прафэсараў на лекцыі заявіў: «не і ня можа быць клясавага мастацтва». Праф. Адэскага ўнівэрсытэту Фазз адкрыта кажа: «Я не марксыст і выкладаю свой прадмет без уважэньня ў яго элемэнтаў марксызму». Праф. Лазурскі адмаўляецца даваць на зьнятках марксысцкія тлумачэньні, заяўляючы, што ён «не спецыяліст у гэтай вобласці». Той-жа Лазурскі на адной з лекцыяў сказаў так: «Максіма Горькага зараз трэба вітаць таму, што ён вышаў з партыі большавікоў, калі яна стала дэспічэнай». Некаторая група прафэсараў акуратна наведвае царквы. (ТАСС).

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

Выбары Добрускага гарсавету

Справядлівая кампанія Добрускага гарсавету прайшла слаба. На сходзе зьявілася ўсяго 25 процантаў выбаршчыкаў. З 600 партыякаў і камсамольцаў прысутнічалі толькі 198 чалавек. Актыўнасьць пры абгавараньні паказу была вельмі нізка.

КРывавыя сутычкі ў Індыі

З Індыі ў апошнія дні ідуць весткі аб тым, што там адбываюцца крываваыя сутычкі паміж індусамі і мусульманамі.

Насельніцтва Брытанскай Індыі складае 319 млн. чалавек, з якіх 68 проц.—індусы і 22 проц.—мусульмане. Паміж індусамі і мусульманамі вядзецца дзіўная барацьба, якую ангельцы маюць, як барацьбу рэлігійную і гістарычную (мусульмане ў свой час былі ўладарамі Індыі). На гэтай справе гэта барацьба мае глыбокі эканамічны характар і падтрымліваецца апрама таго штучна цэлай арганізаванай ангельскай шпіонаж апаратам.

Індусы імперыялістычэ ўзмацняюцца. Але ў той-жа час узмацняюцца і клясавая барацьба рабочых і сялян Індыі—індусаў і мусульман—супроць усіх прыгнячэльнікаў як ангельскіх, так і сваіх, індыйскіх. Гэта акалічнасьць вельмі некааціць індыйскую буржуазію і яна ў рэальнае вышалаўляецца за лепшае лідарскую службу ангельскім імперыялістам, чым неабеспэку вымушэна адзіна на адзін з рэвалюцыйнымі масамі Індыі. Адгэтуль і спробы—між іншым вельмі слабасільныя—знайсці шлях да змовы паміж індускай і мусульманскай буржуазіяй, якая рэагуе на гэтых імперыялістычэ ўзмацняюцца.

Эндзін і сацыялістычны праекты зьмены нацстытуцыі

ВІЛЬНЯ, 13. «Кур. Віл.» паведамляе, што эндзкі падрыхтоўваецца свой праект зьмены нацстытуцыі. Іх праект у рэальнае зьбліжэньні да праекту ўрадавага клябу. Эндзкі прыняць неабходнасьць узмацненьня ўлады прэзыдэнта, «право света», але патрабуюць у далатак азначнае зьмены выбарчага права і абмяжаваньня прадарынальнасьці з прычыны таго, што пад праектам трэба сабраць 111 подпісаў, а эндзкі кляб налічвае толькі 30 дэпутатаў.

Таксама і ППС апрадоўвае праект зьмены нацстытуцыі, які загалнае з іншымі партыямі павыскае лаяціці.

Зачыненне фабрыкі

ВІЛЬНЯ, 13. З прычыны адоўчэньня сыравіны спыніла праду фабрыка Новіка ў Беларусі. Без працы засталася 56 рабочых. («К. Віл.»).

Востры канфлікт на фабрыцы кардону

ВІЛЬНЯ, 14. На кардоннай фабрыцы Ваўжыцкага ў Новай Вязьлі.

у восток чылі Індыя (Індыя). На сямой справе гэта барацьба між класавымі эканамічнымі характарам і палітычна-ліберальнага характа тэга штучна дэява сістэмай англійскай шырока распаўсюджанай палітыцы.

У Індыі ліхварства — звычайнае зьявішча, гноўная балаяка. Ліхварства гэта індус, да якога ў лямі нападае селянін-мусульманін. Так абстаціць справа ў дэлым рэдае абласцей. У Індыі памешчыцкая ўлада і памешчыцкая эксплуатацыя пачынае яшчэ мцнога рыскі павольна і прыгоўніцца. На многіх абласцях памешчык — гэта зноў такі індус, а селянін — мусульманін.

У гарадох — тая-ж барацьба. Мусульманская буржуазія і мусульманская інтэлігенцыя слабейшыя, менш устойлівыя, менш практычныя, чым буржуазія і інтэлігенцыя Індускай. Наміж імі ідзе то муча, то адкрыта і вострая барацьба за большасць да ўраду і яго «ласку», аа шматлікіх прыліжкі і даходы, за адважаную і доктарскую практыку і г. д.

Гэта барацьба на сале і ў рэдае прыкравіаца «рэлігійнай барацьбой». Такое прыкравіаца выгода і зручна і для мусульманскай, і Індускай буржуазіі, якое дазваляе тэмаці селянінскія масы і цягнуць іх за сабой, выгодна і зручна яно і для англійскай ўлады, дазваляючы ёй на гэтым фоне раскідаць сеткі ганебнейшай правакацыі.

Ангельскія велікі дасканалы скарэстоўваюць барацьбу паміж індусамі і мусульманамі. Досыць паказаць, што выбары ў парламент адбываюцца па асобных рэлігійных абшчынах. Такі падзел, з аднаго боку, «прымаювае» працоўныя масы да «іх» буржуазіі, а з другога боку — распаляе барацьбу паміж мусульманамі і індусамі, пералосіць гэтую барацьбу і ў сьцені парламанта і не даваляе ў гэтых (праўда, наогул нічым) парламантах стварыць згуртаваную большасць супроць агульных англійскіх прыкравіацьнікаў.

Усё-ж барацьба суцроць ангельскіх прыкравіацьнікаў.

РАЗГУЛ БЕЛАГА ТЭРОРУ У ЯПОНИ

Сотні і тысячы арыштаваных рэвалюцыянераў.—Катаржны прыгаворы камуністам.—Надыходзячы працэс у Токіё

Артыкул японскага камуністага тав. Хасімота.

Арышты і забойствы рэвалюцыянераў, узброеныя налеты паліцыі і фашыстскіх на рабочыя і сялянскія арганізацыі — такія падзеі, якія характарызуюць за апошні час «Імперію Усходу Сонца».

Японскія капіталізм шукае выхалу з эканамічных загруздзеньняў, выкліканых фінансавым крысісам і ўзрастаючай канцэнтраванай вытворчасці ў наступленні на працоўныя масы рабочых і сялян, якія падабляючы ўсіх магчымасці абараняць свае інтарэсы, фактычна назбаўваючы свабоды друку, слова, сходаў і сьвааў. Кожная забастоўка, кожны канфлікт з памешчыкамі цягне за сабой паліцэйскія і судовыя рэпрэсіі.

Актыўная дзейнасць рэвалюцыянаў прасфавоў (Хіогікай), рабоча-сялянскай партыі (Родо Номінто) і саюза пралетарскай моладзі (Сэй мэй Домэй) выклікала закрыццё гэтых трох арганізацый высвой 1923 году і масавыя арышты, пры чым галоўны удар быў накіраваны супроць камуністскіх.

У лістападзе 1928 г. у Токіё адбыліся наравацыйныя ўрачытасці, і ўрад Фанака ужыў адпаведныя меры да таго, каб каранавіч мікадо праішла спакійна. Зноў былі зроблены сотні і тысячы арыштаў, пры чым над арыштаванымі былі ўчынены жорсткія катаржаны, у выніку якія трох тварышчоў намерлі. Калі весты аб іх смерці дыйла да мас, дык яны выказалі шчыры пратэст у вялічэзнай

рэвалюцыянаў масівамі. Атрымалі і спробы — між іншым велікі слабасціныя — зьявіліся нянах да змовы паміж індускай і мусульманскай буржуазіяй, якія рабіліся за апошні час (напрыклад, на канферэнцыі індускай партыі ў Лукнове).

Англі, зразумела, нявыгодна, каб адбывалася аб'яднанне сіл — з аднаго боку мусульманскай і Індускай буржуазіі, а на супроцьлеглым папавосці — мусульманскіх і Індускіх рабочых і сялян над кіраўніцтвам камуністычнай партыі, якая, зразумела, аб'яднае ўсіх — і мусульман, і індусаў — пад сваім сьцягам.

Адсюль новыя спробы распаліць рэлігійны фанатызм, адсюль і новыя пагромы, новыя крывавыя сутычкі. Але тут заслугу мае ўвагі яшчэ адна акалічэнасць. Гэтыя сутычкі пачыліся іменна ў той момант, калі ўся мусульманская Індыя рэзка і выразна выявіла свае сымпатыі да Аманулі, да новага, да незалежнага Аўганістана.

Англія, зразумела, велікі баіцца, што барацьба за незалежны Аўганістан выпадзе поўнама барацьбы і ў суседняй Індыі. Рух на карысць Аманулі некалькі англійскіх мацёрных імперыялістаў. Дан быў сынал — пачаліся пагромы, пачаліся сутычкі паміж індусамі і мусульманамі, а англійскія войскі страляюць і ў тых, і ў другіх заўважыць крысьце ўсякую думку аб тым, што робіцца ў Аўганістане, за межамі Індыі, а радам паслабляючы і Індыйскую рабочую клясу.

Надалейка падзей у Індыі, такім чынам, усюм ясна. Але разьлікі ангельскаў такіх-ж памылковыя. Ангельскія наўрэнскія ніякі ім могуць зразумець, што старымі крывавымі метадамі ня спыніць тако разьвіцця, на шлях якога стала Індыя, тэй барацьбы, якая ўспалыхнула мільёны. Пагромычкі ў англійскай форме праляюць яшчэ рэкі крыві, — яны толькі павялічаць рахунак, на якім ім прыдзеца адкаваць.

САУДАР.

абмяжываньня прапардынальнасьці з прычыны таго, што пад праектам треба сабраць 111 подпісаў, а эндэці клуб налічвае толькі 30 дэпутатаў. Эндэкам прыдзеца прасіць падтрыманьня свайму праекту ў пастроўцаў, хаджаў і энпэраўцаў. Але нэват усё гэтыя клубы разам маюць менш 111 дэпутатаў.

Волгукі падпісаньня маскоўскага пратокору

ВАРШАВА, 14. Выкрыцці органы латвійскіх сацыял-дэмакратаў аб тым, якое даною польскага дыпльмаціі купіла згоду латвійскага ўраду на адкачэсаванне падпісаньня Маскоўскага пратокору, прымушаюць польскі друк усюм замаўчаць падпісаньне польска-латвійскага дагавору і чыгуначнай канвэнцыі.

З усіх польскіх газет толькі орган Бунаду «Фолкс Цайтунг» перадрукоў-

ВАРШАВА, 14. Накардонная фабрыца Бальберскага ў Новай Влэдзкой рабочыя, павольна павялічваючы дырэктар Пільдэра, вынеслі яго на тачцы. Адміністрацыя звольніла 30 рабочых, а рэштка будзе звольнена 1-га сакавіка. («Да Вл.»)

Мільярдны ваенны бюджэт Польшчы свэаю ценью зусім закрывае пакт Кэлёга і пратокору Літвінава

КОўНА, 14. Афіцыйна «Легува Айдас» прысьвячае перадавы артыкул падпісаньню маскоўскага пратокору. Падкрэсьліўшы вялікае значэньне пратокору для ўсходняй Эўропы, газета ўказвае, што падпісаньне пратокору яшчэ ня азначае

поўнага зьнішчэньня ваеннай нябэспэкі, бо пакт Кэлёга на гарантуе гэтага поўнасьцю. На думцы афіцыйна, мільярдны ваенны бюджэт Польшчы сваёй ценью зусім закрывае пакт Кэлёга і пратокору Літвінава.

РАЗГОН УСТАНОУЧАГА СХОДУ СІРЫ

ПАРЫЖ, 11. Па вестках з Вейруту, сьірыяскі ўстаноўчы сход, які французі распущалі два разы на тры месяцы, 8 лютага распущаны зусім.

Французскі вярхоўны камісар у Сьірыі Понос тлумачыць гэтую меру тым, што ўстаноўчы сход прававаў

увесці ў сьірыяскую канстытуцыю пункты, якія зьяўляюцца пастымашчальнымі з францускім мадатам на Сьірыю, як напрыклад — аб правах сьірыяскага ўраду ўставаць у зносіны з замежнымі дзяржавамі, абвешчаны і адмяняць стаа аблогі, памілаваць асуджаных і г. д.

Абарваныя ніткі змовы

Справа ўяўлялася спачатку велікі прастая. Треба было толькі спадшукаць адпаведнага прынца і замяніць ім Аманулу, які на ўваўленні англійскага міністэрства замежных спраў быў галоўным віноўнікам умяшчэньня прыязні паміж Аўганістанам і Савецкім Саюзам. Але з першых-жа дзён пайшлі няўдачы. Замест «прынца» прышлося адвалячыца ня менш пазароным грабежнікам з вялікай дарогі, былым унтар-афіцэрам аўганскае арміі Бачэ-Сакаа. З Багдаду ў Аўганістан тэрмінова быў выклікан «спэцыялісты на паўстаньнях» палкоўнік Лаўрэнс, які атрымаў службу пад псеўдонімам Шоу ў паветраным дыпльмаце на інда-аўганскай граніцы. Але псеўдонім палкоўніка Лаўрэнса быў выкрыты. Прышлося англійскаму ўраду пераключыць накіраваньне на індэ-аўганскай граніцы. Але псеўдонім палкоўніка Лаўрэнса быў выкрыты. Прышлося англійскаму ўраду пераключыць накіраваньне на індэ-аўганскай граніцы. Але псеўдонім палкоўніка Лаўрэнса быў выкрыты. Прышлося англійскаму ўраду пераключыць накіраваньне на індэ-аўганскай граніцы.

АЛІ АХМЭД-ХАН, які вядзе наоупленьне на Кабул

свадат лётнікі прынялі за белыя палаткі на палігоне, настаўленыя, як мішэнь. Што-ж, у жыцці велікі часта здараецца, што белыя палаткі прымаюцца за белыя чалмы і палаткі надзяваюцца на галовы, а ў чалмах жывуць.

На танна каштавала таксама прадпрыемства Бачэ-Сакаа і англійскаму дзяржаўнаму казначэйству. Прышлося ўзяць на свабоду ўтрыманьне адвядзеных салдат Бачэ-Сакаа, якія згадзіліся перабегчы да яго а-пад сьцягу Аманулі пры ўмове павышэньня пэніі в 18 да 65 рупій у месяц. Прышлося памірыцца і з тым, што Бачэ-Сакаа адвядчы памылкова абрававаў англійскі караван. Ён таксама «вышадкова» прыняў англійскія кэпі за белыя чалмы.

Але ўсе гэтыя клопаты кампансаваліся, калі ў Кабулу была атрыманая нарэчце, вестка, што Аманула-хан адрокся ад прастоу і «на трон воступіў» пад імем Хабібўлы Бачэ-Сакаа. Англійскія пасляўнікі ў Кабуле Гэмфры пасьпяшаўся выказаць Ба-

36 тысяч гектараў будзе зворана пад ады. Усё гэта вядзена плошча будзе засеяна ў 10 дзён.

Да надыходзячай саўбы «Гіганту» наірабуецца 350 трактараў і 300 селянак. Зараз у саўгасе маецца 250 трактараў і 60 селянак добра адрамантаваных і гэтых да «бо». Рэштка машын павіна прыбыць у канцы лютага. Рамянтная майстэрня саўгасу скончыла рамянт сваіх машын і прыступае да прыёму заказаў на рамянт сельска-гаспадарчых машын ад валадальцаў насельніцтва.

Добра абстаціць справа і з падрыхтоўкай трактарыстых, якіх наірабуецца 1.160 (на дзьве аьменны). Пры саўгасе праводзяцца трактарныя курсы, якія выпускаюць да ясна 500 трактарыстых. 160 трактарыстых маецца ў штабе. Рэштку прыдзеца ўзяць з бірмы капіталі.

ЗАМЕЖНЫЯ КАПІТАЛІСТЫЯ ЦІКАВЯЦА НАШЫМІ ЛЯСНЫМІ КАНЦЭСІЯМІ

МАСКВА, 14. На днях накіравалася прас Маску ў Архангельск група чужаземных спэцыялістаў для абсьледваньня рады лясных канцэсійных участках на Мезені і Печоры. Потым камісія мяркуе выехаць на Далёкі Усход, дзе думае зрабіць такую-ж абсьледвальскую работу ў адносінах да далёка-ўсходніх канцэсійных аб'ектаў.

Пасылка камісія «Брытанска-Эўрапейскага ляснога трэсту» — першы выпадак, калі замежны капітал адважываецца на параўнаўча значныя страты для папярэдняга аанаміленьня з цікавачымі яго канцэсійнымі аб'ектамі. Камісія склаваецца з трох членаў у ліку якіх — былы англійскі спэцыялісты па леса-інжынерных работах праф. Сьцюарт і прадстаўнікі міжнароднага ляснога трэсту. (ТАСС).

пры абгаварэньні пачаў быць велікі шэкал.

Добруская справа разварушыла партарганізацыю. Пачалася шматлікая падрыхтоўка да выбараў у гарсавет. Былі вылучаны ўпоўнаважаныя на дапамогу выбарчым камісіям. Партыйныя і камсамоўскія калектывы накіравалі спэцыяльныя брыгады, якія абыходзілі кварталы выбарчыкаў і наваінамі аб надыходзячых выбарах.

Пачалі рыхтавацца і лямінікі. Звыш 40 лямінікаў з плякатамі і лэвунгамі, прысьвечанымі выбарам, накіраваліся ў агітаб'яд на горадзе.

Цікава, што праўдзёнае клубу не падрыхтавала лэвунгаў, хлопцы сядзелі да поўняй ночы і самі пісалі плякаты.

Зразумела, што гэта работа добра адбілася на выбарах. Працэнт прысутных на выбарах павялічыўся на 17,2 параўнальна з пазалетаўшч годам, сярэдні працэнт гугі на горадзе дэспінуў 67,2, па асобных участках зьяўлялася 95 процантаў выбарчыкаў.

Але папярэдняя сьпачка і сьпеш-

Лямінікі — рабочыя Добрускай фабрыкі агітуюць на 100 процантвую яўку на выбары

ная падрыхтоўка адбілася на выбарах. Партарганізацыі не пасьпелі дасканала падрыхтаваць сьпісы дэпутатаў, і многія з кандыдатур праваліліся, вынізіўся працэнт камуністскіх у гарсаветах: замест 35 проц. — 24 проц. Ня было належавага кантакту паміж партыйнымі і камсамоўскімі цэлячэйкамі. Так што наогул нельга пахваляцца вынікамі выбарчай кампаніі.

А. Н.

Міліцыянеры — антысэміты

ВІЦЕБСК. (Наш кар.). У акруговым судзе закончыўся разгляд справы міліцыянераў-антысэмітаў м. Сіраціна, Жыгалава і Будынава, якія выклікалі сваімі паводзінамі абурэньне ўсёга насельніцтва мястэчка. Жыгалаў, напіўшыся, пабіў на вачох падарожных двух яўрэяў, лаючы іх «жыдоўскай мордай».

Прысутны пры гэтым Будынаў дапамагаў у збойстве. Антысэміты з ваганамі ў руках развагалі ватаўці, які сабраўся вакол пацярпелых, і павялі апошніх у міліцыю, дзе напісалі пратокору з абвінавачваньнем гэтых двух яўрэяў у... супраціўленьні прадстаўніком улады. Суд прыгаварыў Жыгалава на 4 гады зьнявольна, Будынава на паўтара гады.

Міліцыянеры — антысэміты. Студэнт Альштулер пісаў у акеце, што ён рабочы. Аказваецца, бацька яго гандлёвае жывёлаю. Раіса Жучас, па давах аветкі, жыве на сродкі брата рабочага. У сапраўдзасці бацька яе, былыя дробныя абшарнікі, плаваць 220 р. падатку.

Ундзюкова пісала, што зямлі ў гаспадарцы бацькоу 1 1/2 дзесяціны; атрымаў весткі, што яе бацькі маюць 10 дзесяцін зямлі.

Сымон Будынка паказаў, што бацька яго — рабочы-будавнік, атрымоўвае 30 р. пэвіі. Ян аказваецца, бацька земляроб, матка-гандлярка.

Усе гэтыя асобы выключаны з тэхнікуму.

Справа 4-х ашуканцаў перадаецца пракурору для прыняцьня да адказнасьці за дачу фальшышых вестак.

Альштулер, Жучас і Індзюкова ўвесь час атрымоўвалі стыпендыю. Зараз тэхнікум праз суд спяганяе з іх стыпендыі і кошт утрыманьня іх у інтэрнаце.

Д.

Выплата вьйгрышаў

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.). Выплата вьйгрышаў па 2-й намыці індустрыялізацыі працягваецца. За чатыры дні адваленьне Дзярбанку выплаціла па вьйгрышам 16 тысяч руб. Паасобныя рабочыя атрымалі на незальгі вьйгрышаў.

Чужы элемэнт вычышчаны з тэхнікуму

Магілеў. (Наш кар.). Правяралі сацыяльны склад студэнтаў земляробства тэхнікуму. Пры правярэнні выяўлена, што некаторыя студэнты пры наступленьні ў тэхнікум утаілі свае сапраўдныя сацыяльнае паходжэньне, прадставілі няправільныя дакуманты аб матар'яльным становішчы і такім чынам ашукалі прыёмную камісію.

Студэнт Альштулер пісаў у акеце, што ён рабочы. Аказваецца, бацька яго гандлёвае жывёлаю. Раіса Жучас, па давах аветкі, жыве на сродкі брата рабочага. У сапраўдзасці бацька яе, былыя дробныя абшарнікі, плаваць 220 р. падатку.

Ундзюкова пісала, што зямлі ў гаспадарцы бацькоу 1 1/2 дзесяціны; атрымаў весткі, што яе бацькі маюць 10 дзесяцін зямлі.

Сымон Будынка паказаў, што бацька яго — рабочы-будавнік, атрымоўвае 30 р. пэвіі. Ян аказваецца, бацька земляроб, матка-гандлярка.

Усе гэтыя асобы выключаны з тэхнікуму.

Справа 4-х ашуканцаў перадаецца пракурору для прыняцьня да адказнасьці за дачу фальшышых вестак.

Альштулер, Жучас і Індзюкова ўвесь час атрымоўвалі стыпендыю. Зараз тэхнікум праз суд спяганяе з іх стыпендыі і кошт утрыманьня іх у інтэрнаце.

Д.

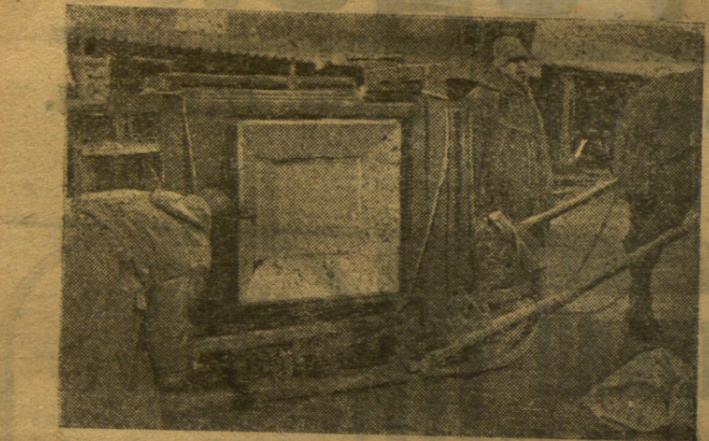
Выплата вьйгрышаў

ГОМЕЛЬ. (Наш кар.). Выплата вьйгрышаў па 2-й намыці індустрыялізацыі працягваецца. За чатыры дні адваленьне Дзярбанку выплаціла па вьйгрышам 16 тысяч руб. Паасобныя рабочыя атрымалі на незальгі вьйгрышаў.

Однією з запасных частак для трактара адносна адвальнічча. Гэта значыць што 6 Цэнтраземаклад сваявольна пакілацца зрабіць янку на патрэбу колькасць гэтых запасных частак. Зараз часткі прыбылі ўжо з-заграніцы і адпускаюцца як саўгасам, так і калгасам са складу Белжэбэсаву.

На заводчы на, такое з'явілася, аднаго спецыяліста, а можа адварыцца, аднаго, што ў часе пасеўнай кампаніі запасных частак для трактараў на хопіць. Справа ў тым, што зараз кожны саўгас і калгас атрымлівае абавязковую колькасць запасных частак. Кожны дзень патрэбны

узрыць больш, чым аднаго спецыяліста, і зрабіць запас на выхад, калі ня будзе. Замест напрыклад, аднаго спецыяліста да матуры трактару баруць 6. Зусім зраўнаме, што пры такім парадку на складзе хутка ня будзе запасных частак і, калі каму-небудзь сапраўдны патрэбна будзе, дык не дастане. Такі непапрадак пэўна быць спрэму падпуску транзартных частак, бо дастаць іх вельмі цяжка. Зараз трэба, каб наважыліся і Белсельтрэст кожны раз змянялі патрэбныя часткі ці налігасу на сапраўдны неабходную частку запасных частак.

Зерначасныя машыны з двара цэнтраземакладу НКЗ у вёску!

«Сваты» Слабко і Крываос. Гэтыя «сваты» прадуць на тэрыторыі ў класіфікацыі паліцэйскага агентаў, царкоўных прапагандыстаў.

Асабліва выдзяляецца Слабко. У гутарках з рабочымі ён тлумачыць ім артыкулы з эвангелія (Івана) і запэўнівае, што «Ленін і Ёсць той дракон, аб якім піша сьвятый Іван, што «камуністы і бябожнікі гэта зьвяры, якія выконваюць волю дракона».

«Врат» Слабко ўзнімае вочы да неба і гаворыць: «І даны былі ему уста, гаворачыя горда і бохуцельна. І вся земля поклонялась дракону».

Ці-ж гэта не сапраўдныя контр-рэвалюцыйныя агітацыі? Праўда, Слабко заўсёды сустракае дружны адпор з боку сьведомых рабочых, але на адоталым трыні рабочых такая агітацыя ня можа ня ўплываць у большай ці меншай меры.

Хто такі Слабко? Аказваецца, ён быў прапарыччым царскай арміі. Пасля рэвалюцыі Слабко некалькі гадоў служыў у Чырвонай арміі, быў членам партыі. Яшчэ гады 2 назад Слабко лічыўся адным з лепшых рабочых на гуче «Пралетарыя». Ён ніколі не звязваўся на працу, ніколі ня піў, быў вельмі дысцыплінаваным. Але вось на яго змыццёвым шляху сталі сьвяткі — эвангелісты. Яны аблыталі яго сваім паўшыннем, сваімі салодкімі «боскімі» размовамі і перацягнулі яго на свой бок. З тэй пары Слабко стаў паслухмянай абраць у руках сьвяткаў, прапагандыстаў іх ідэй.

За Слабко ідзе і школаду Крываос. Ён хопі і ня выдае такой агітацыі, як яго прыцель, але таксама ўплывае на адоталых рабочых.

А на справе сьвяткаў існуе адрываць усялякі кампаніі, якія праводзяцца сьведкаў уладай. Сьведкім сьвяткам сьвяткі праіва-стаўляюць свае сьвяткі. Так, напрыклад, сьвяткі праводзяць свой «дзень ураджэньня», дню жанчыны работніцы — 8-е каваліка — сьвяткі праістаўляюць свой «дзень сьстрыцтва», тыдню абароны — «дзень любові», 1-му маю — «дзень сусветнага братэрства» і г. д. Гэта — прыстаўляюць да новых умоў у мэтах адрыць мас ад сьведкаў іхнага будаўніцтва, ад камуністычнай партыі.

Каб ўплываць на адоталыя пласты рабочых, сьвяткі прышлі на пралетарскую Ляхуку, праістаўляюць у цэлі «Энергія», «Вальшавіка», «Чырвоная Зара».

Антысэміцкі выступленьні Гачарыка і кампаніі — ужосны вынік дзейнасьці сьвяткаў на гарбарні «Вальшавік». Выступленьне рабоча-га гарбарні Дзянісава на агульным сходзе рабочых, якое пасіла чыста антысэміцкі характар, таксама — вынік ўплыву на гэтага рабочага папоў, царкоўнікаў, а якімі Дзянісаў надтрымлівае цесную сувязь.

Ворагі ня дремаюць. Папы і сьвяткі тэй дзейнасьці сур'ёзна і ўпарта.

Дзе саюз бябожнікаў?

Што-ж робіць саюз бябожнікаў? Што робіць прафсаюз, дзе заводзіць партыйныя і грамадзкія арганізацыі? Ці праістаўляюць яны сваю антырэлігійную работу ўамоцненнай рэлігійнай агітацыі сьвяткаў? На жаль, антырэлігійная прапаганда стаіць амаль што на апошнім

Чым тлумачыцца тое, што рабочыя ня цікавяцца гурткам «Бябожнікі»?

Аказваецца, прычына зусім проста: гурткам кіруе непрактычны саюз працаўніцкі і заняты і дурнымі выла і ня цікава. Прачытаюць адна-два артыкулы з пэўнай антырэлігійнай кніжкі, і на гэтым заняты канчаюцца.

На жаль абстаіць справа і на заводзе «Вальшавік», «Энергія» і на бровары. І там не відзецца сьведкаў, антырэлігійная работа.

Трэба сказаць, што Менскі акруговы савет бябожнікаў прыняў рашэньне, каб разбуліць заводзкія арганізацыі, каб ажыцьці на заводзе антырэлігійную прапаганду. Аднак, заводзкі партыйны і прафсаюзны арганізацыі холадна адносіцца да гэтага працы і нічога рэальнага так і не ўдалося дабіцца.

Які-ж трэба зрабіць вынікі? Яшчэ і яшчэ раз мы сыгналізуем аб неабходнасьці дзейна адпор кіла-саму ворагу, які пад маскай рэлігіі вядзе контр-рэвалюцыйную работу. Ня трэба забываць, што армія царкоўнікаў прыме ўсе меры, каб узмацніць свае сілы. На тэрыторыі Беларусі ёсць звыш 1000 царкваў, якія абстаўляюцца некалькімі тысячамі папоў і служак. Апрама таго ў БССР ёсць да 70 ашчын сьвяткаўскіх групавых, якія налічваюць больш чым 5000 членаў. Найбольш буйныя 2 сьвяткі — багачытыя і эвангелісты — аб'яднаюць у сваіх ралюх некалькі тысяч чалавек і вядуць актыўную рэлігійную, на справе контр-рэвалюцыйную працу.

Час пайшоў у рашучае наступленьне супроць агентаў кіласавага ворага.

Ліквідаваныя райсавазы не выкалікалі неабходнасьці, што яны паліткам сабе апраўдаць. Галоўны момант, якія высокавацца РСІ, за ліквідаваныя райсавазы, наступныя:

Адзьяленні Беларускаму праду-віч тавар, чым райсавазы; накідкі ў райсавазы вышэй, чым у адзьялен-ных; райсавазы не патрэбны, бо 80-85% тавараў разьмяроўваюцца па генэральных дагаворах; ліквідаваныя райсавазы будзе садзейнічаць лепшаму манэўраваньню таварамі і ўплыву на кан'юнктуру; райсавазы расшыяюць фінансаваму гаспадар-ку.

Гэтыя аб'яваваньні райсавазы бябужоўны, бо падставай для вы-падаў узята прапа ўжо ліквідаван-нага савазаў, прычым узята прапа невялікага кругабегу без усялякіх паправак на зьмену ў гандлёвай працы кааперацыі за паміжнёў кру-габег. Калі-ж узяць для параўнаньня працу райсавазы і адзьяленнаў БНС за 1927-28 год, дык убачым другое. Фактычныя выдаткі за 27-28 год складалі на Менскім адзьялен-ні БНС — 3,6% проц. да агульнага эва-роту, па Слуцкім адзьяленні — 2,63 проц. і па Барысаўскім — 3,06 проц. у той час, калі па райсавазах мавем па Віцебску — 2,74%, Бабруйскім — 2,86% нават па Дняпроўскім — 3,27%.

Якая тут таннасьць адзьяленскай сыстэмы? Накідкі на тавары за 27-28 г. скла-далі: па Менскім адзьял. — 4,29%, па Слуцкім — 3,66%, па Барысаўскім — 3,64%.

Па Віцебскім савазе — 3,91%, па Го-мельскім — 3,88%, па Бабруйскім — 3,93%.

Але, з другога боку, мы мавем на-кідкі па нізавой сыстэме, якая аб-

што галоўная прада прадзьяліну са-вазаў — гэта купля тавараў? Кожны прапаўнік гандлёвай сыстэмы сла-жа, што прапаўні тавар трудней, чым яго купіць. Нельга захаляцца перспектывай лепшага манэўраван-ня таварамі пры сыстэме адзьялен-ня.

З матар'ялаў абсьледвальнікаў РСІ бачым, што нават пры трох ад-дзьяленных БНС ня можа захаляцца дасягненьнямі манэўраваньня. Калі Слуцкае адзьяленне атрымлі-вае на 18,1 р. мануфактуры на га-спадарку, а Дняпроўскае — толькі 11,2 р.; скуртавары альявельна — 3,6 р. і 1 р., дык гэта не манэўраваньне. Калі ў Слуцкае адд. асылаюцца сямі-месячны запас мыла, а адзьяленна маўчыць, дык гэта не манэўраван-не, а безгаспадарчыв праца. Такія вышадкі не адзіночныя.

Фінансавая сыстэма патрэб-нага БССР патрэбуе базуючынага плянаваньня і манэўраваньня гнут-касьці. Ці дасягнем мы гэты мэты ліквідаваньнем райсавазы? Мы лі-чым, што не дасягнем, бо ініцыяты-ва савазаў, пры падтрыманьні з боку мясцовых органаў, ня раз выводзіла нас з фінансавых труднасьцяў, чаго базуючына ў такой ступені ня будзе пры сыстэме адзьяленнаў, ня па-жучы аб тым, што ад ліквідаваньня савазаў БНС лішні грошай не атры-мае.

Нават па тых матар'ялах, якія са-брали абсьледвальнікі РСІ, мы ба-чым, што довады старонікаў лікві-даваньня райсавазы бябужоўны, і ліквідаваньне райсавазы будзе шкодным эксперымантам у будаў-ніцтве спажывецкай кааперацыі БССР.

Е. ДЗЕРАВЕНСКІ.

Напярэдадні выбараў у Менскі гарсавет

Першыя сходы адбудуцца 20 лютага

Банчацкая справаздачная кампа-нія Менскага гарсавету. Па горадзе праведзена ўжо 160 сходаў. Сярэдні працэнт нукі на сходах рабочых — 83 проц., работніц — 79 проц. У сярэднім на кожным сходзе ў спрэч-ках выступала 16 чал. Выступаўшыя закралілі пытаньні жылльвага крызава, дабрабыту гораду, будаў-ніцтва і інш.

Павінна яшчэ адбыцца 40 справа-здачных сходаў па розных дробных прадпрыемствах.

Зараз у гарадзкой выбарчай ка-місіі ідзе інтэнсыўная падрыхтоўка да выбараў у гарсавет.

Распарадкаваны календарны плян праязеньня выбарчых сходаў, якія пачнуцца з 20-га лютага. Першыя сходы адбудуцца на заводзе «Вальшавік», «Чырвоная Зара», «Варшаванка», «Энергія», «Каму-нар» і на Эльвольце. З 20 па 25 люта-га будуць праведзены выбары ў гарсавет па ўсіх вялікіх прадпры-емствах гораду. Усяго-ж у Менску адбудуцца каля 200 выбарчых сходаў.

Горад падзелены на 195 вучасткоў. Вызелена 75 ўпаўнаважаных вы-барчай камісіі для правядзеньня сходаў. Надрукавана 100 тысяч экз., лютучка, прысьвечаных выбарчай кампаніі.

Створаны камісіі садзейнічэньня выбарчай кампаніі на прадпрыем-

ствах, і ў жылльвага кааперацыі.

У выбарчую камісію паступіла 90 проц. усіх сьпісаў асоб, якія маюць права голаса. Гэтымі днямі пачне-ца рассялка на дзвы пошвай. Уся-го будзе расаслана каля 75 тысяч пошвай.

Перавыбары гарсавету скончацца 20 сакавіка.

Менская АКБ просіць зьвязьца ў канцьялярна АБК (Энгельса, 28) на-ступных таварышоў: Суцэўскага — бив. гомельскай арганізацыі, Казло-ва Нічыпара Фаміча — прыбыўшага ў 1928 г. з гор. Слабодку, Вяцкаў г.б. Крагулеў Мэрылю Людзьмау — раней працаваў у гор. Полацку, Кандрашчука М. — працаваў раней у Мэзырскім акрузе, Расіна Е. А. — быў раней у Бабруйскай арганіза-цыі, Вераб'ева Данілу бив. Магі-леўскай арганізацыі, Відрэвіча, — бив. ўпаўнаважанага страхавы па Зембінскаму р-ну, Карнева Кан-станціна Карпава, Жучкевіча Міха-іля Янкава, Палькоўскага, Глейзера Мендэла Абрамава, Ганцімана Хаіма-Зорка Іванавіча, Масына Мацея Мачеева, Багдановіча Язэпа — бив. Слуцкай арганізацыі, Грэкова — пра-цаваўшага раней у Чэрвоні нар-судзьдэй 9 вуч.

Просьба да ўсіх таварышоў і ар-ганізацыяў, якія ведаюць месца зна-ходжаньня паміжнёў таварышоў паведаміць Менскую АКБ БП(б)Б.

Твар новых сельсаветаў

Да 14 лютага пераабраны 1190 сельсаветаў. На выбары зьявілася 59 проц. выбаршчы-каў, на 12,4 процанты больш, чым у пазалеташнім годзе.

Жанчын зьявілася 43,1 проц. у 1926-27 г. зьявілася толькі 26,4 проц. жанчын.

У сельсаветах абрана 35.883 столаў.

чал., з іх жанчын — 19,7 проц. Кольнасьць жанчын у сельса-ветах павялічылася цяпер на 12,5 проц.

Партыйна-камсамольская яд-ро сельсаветаў складае 17,5 проц.

У сельсаветах прадстаўлены ўсе нацыянальнасьці БССР.

ГІСТОРЫЯ АДНАГО КАЛГАСУ

Над Слуцкам доўгія гады нікім не скарыстоўваўся гарадзкі пустыр, які налічваў шмат сопен гэктарнаў зямлі. Пасля дэкрэту аб надзьялен-ні лўрваў зямлёю, піль лўрвэскіх сем'яў, жыхары розных мястэчак Беларусі, парашылі ўзніцца за культурную апрацоўку 100 гэктараў зямлі гэтага вучастку. Гэтыя лўрваў ня мелі ні кала, ні двара, ні каня, ні плуга. Зямельны адзел падбадэ-рваў іх і вылаў крыху грошай. Труд-насьці перад сабой арцель спатка-за шмат: уся зямля была парасну-та тымляшчым і пагадвала някранутую паліну. Ураджай калі яшчэ на ёй будзе, а есьці ўжо хочацца.

Тады Слуцкія арганізацыі дапа-магалі арцелі зьявіць часовыя зара-ботак — узялі ў арэнду ад Наркам-вему возера «Князь» для лову рыбы. Думаў, што падсобны заробтак ад возера дасць магчымасьць арцелі даскорыць будаўніцтва калгасу.

Ловля рыбы, кажучы, гэта справа «шчасьця». Можна гадамі працаваць і нічога не злавідць, а пры ўдалым лове можна добра зарабіць і ў адзін месяц. Да таго-ж трэба мець на ўва-зе, што сирава была ў 1925 годзе, калі нагна рыбная гаспадарка ігчы-на была адноўлена пасля разбу-рэння не ў мінулыя гады. Такім чы-нам, справа была досыць рызкоўна-да.

Так яно і было: першыя два гады прыбыткі ад возера амаль не пера-вышалі выдаткаў. Аднак, арцель рук не апускала. За 90 пёрэт ад кал-гаса — у холад і голод, не шкядучы сіа, разьвівала арцель справу. У кал-гасе вырасьлі чатырохкватэрны дом, клеў для жылльва і іншыя будыні, зьявілася малочная жывёла, дзеся-ціну за дзесяцінаю адваўляла ар-

цель ад пустыру. Мары пачалі ажыцьцяўляцца. Хмызьняк абяр-нуўся ў эбожжа, арцель заваявала ўвагу акружаючага насельніцтва і зацікавіла сабою ў весь выгав. По-бач пачаў афармляцца і другі калгас. Але разам з гэтым пачалі праціна-цца і ворагі: камусьці нявыгодна бы-ло пазбавіцца дармовага выгаву і хмызьняку. Паўнай вясноваю ноччу нова-выбудаванае вялізнае гумно калгасу занялося адразу з чатырох бакоў і вгарэла дашчэнту разам з ін-вентаром, што там быў. Арцель — зноў на нагах. На гэтым-жа месцы праз 1-2 месяцы ўжо — стаяла новае гумно, пабудаванае па ўсіх правілах буйнага гаспадаркі. Новае барэ верх. Побач новы калгас сьмялей дакач-вае сваю арганізацыю, выгав пасту-пова становіцца культурнай пахад-цаю, якая рыхтуе хлеб савецкаму го-раду.

Цудаў усё-ж ня бывае, кожная зьява мае сваю прычыну. Апрача аднаў энергіі і працы патрэбны бы-лі і срэды. Арцель за гэтыя два га-ды набрала грошай, дзе толькі магла (брала і там, дзе нельга было браць). Арцель прадавала ў такой фінанса-вай напружанасьці, што ня кожны вытрымаў-бы. Возера ўсё-ж пад ка-неп вывезла, прышлі 2 месяцы 1928 году в удалым ловам, і арцель разьлічылася в усімі сваімі креды-тормі. Тады-ж яна накончыла і в рыбным промыслам.

Да таго часу арцель канчаткова аформілася, як калектыўная гаспа-дарка. На былым пустыры выраста-ся сядзібна в 5 будынкаў, невялікая сы-раварня, арцель абзавялася жывё-лаю: 20 кароў і 7 штук маладзьяка. Асноўныя капіталы арцелі вырасьлі да 14.000 рублёў пры авінавачань-

ці ўсяго ў 5.000 рублёў, і г. д. Ва-коўлявае сьлянаства в вялікай павагай адносілася да арцелі, цэнячы яе і працу і энэргію.

Хто-б мог падумаць, што якраз пасьпехі арцелі выплічуть зай-вадзьць тых людзей, якія закліка-лі дапамагчы разьвіцьцю калгасу? Хто мог-бы падумаць, што прапаў-нікі Наркамвему БССР, замест таго, каб барагчы парасткі сацыялізму ў вёскі, адважыцца пайсьці на іх арцель, абы паставіць на сваім чыноў-ніцкім «я». Як гэта ня даўна, але гэта здарылася. Здарылася другое «цудла», цуда не на пустыры ў Слу-чэчыне, а ў канцьялярні Наркамвему Беларусі. Іменна там нарадзілася змова супроць калгасу імя Вячэў-скага.

У чым-жа справа, чаму ваюе Наркамвэ в калгасамі? Арцель не раз-лічылася в Наркамвем, абравава-ла яго, — вось адказ працаўнікоў Наркамвему. Але ці так гэта? Зараз убачым.

Да 17-га лютага 1929 г., г. зн. да моманту сьняненьня дагавору паміж арцелью і Наркамвем на арэнду возера, з прычыны замору рыбы ў возеры, Наркамвему належала за ўсе 2 гады і паўтара месяцы арэнднае платы каля 19.000 руб. Арцель да таго часу ў заплатаў Наркамвему гатоўкаў 18.400 руб., апрача таго ў Наркамвеме знаходзілася ў забесьпя-чэньні ўсіхкіх разьлікаў два вексалі арцелі на суму \$ 2.000 рублёў (а іх і гарантыіны на суму \$ 1.200 руб.). Аб чым-жа спрачаліся? Аб пэйі. Ад-дас рыбаловства Наркамвему ўхі-рмыўся налічыць пэйі в разьліку 72 проц. гавячын і атрымаўся, што ар-цель павінна была ўнесць дадатко-вую суму \$ 2.500 руб. Арцель, ара-

зумела, адмовілася — плаціць такіх процанты. Што-ж патрэбна было Наркамвему рабіць? Разабраць спрэ-чку аб пэйі, у крайнім выпадку, судо-вы парадкам. Але ня так зрабілі працаўнікі НКЗ. Давал 72 проц пэйі і больш нічога, а калі не паслуха-ешся, будзем ствараць «спрэмы». І за адну ноч забіўся тав. Тарасаў, за-гадчык адзьяла рыбаловства НКЗ, пра ўсё тое, што ён гаварыў і пісаў раней па гэтым пытаньні. Забіўся ён, што ён сам перад калегіяй НКЗ ня раз сьведчыў, што прыбыткі арцелі ад возера былі невялікія, што арцель з-за гэтага не па яе віне была прыму-шана пратэрмінаваць плацяжы, што наогул гадаваа арэнднаа пята для арцелі вызначана вельмі высокая і што ўсё гэта служыць матывам да зьмяньненьня налічанаа пэйі. Каб адпомсьціцца за тое, што арцель ад-маўлялася без суду злаволіць, нора-вы Тарасава аб выплаце пэйі, апош-ні не пасароміўся «вылічыць» у кні-гах, што арцель нібы арэнду возера і пасля 17-ІІ—23 г. г. зн. пасля рыбнага замору) і давай налічыць ужо і арэнду і пэйі на ўсё лета 1928 г. Такім чынам, Тарасаў аблы-таў спрэчку да таго, што патрабаван-не НКЗему да арцелі ўжо вырасла на суму на \$ 2.500 руб., а ў 7.000 руб. Шкава адначыць, што прыбыткі ад возера за ўвесь час арцель мела па падліках самога Тарасава толькі ка-ля 6.000 руб. Арцель, базуючына, на такі рабунак пайсьці не хацела. Талы Наркамвем аддаў вексалі на пратэст і прад'явіў судовы іск на 4.000 руб. У выніку, у пэўны дзень арцель была абвешчана банкрутам і маемасьць яе была пастаўлена на публічны продаж. Вышодзь калгас кароўку, анос будыні, няхай адра-джаецца стары Слуцкі пустыр.

Дзякуючы халадзітцам арцелі, іржаж маемасьці цэнтральнаа пра-куратура спыніла. Загрымеў друк і Наркамвем прымушан быў забраць в суду і ануляваць свой іск на 4.000 р.

Аднак, апрачэставаньня вексалі да-вотуль яшчэ вісяць пагрозы над ар-целью.

Дык каях-жа скажа Наркамвем, ці трэба в калгасу драць такіх шалёных сумы пэйі і гэтым зрываць яго пра-цоўныя накапленні? Ці былі падста-вы ў Наркамвему для таго, каб на працягу цэлага году цікаваць калгас, пагражаць яму разбурэннем, замест таго, каб дагаварыцца з ім аб пэйі на падставе існуючых савецкіх за-конаў (арт. 144 Гр. К.).

Мы пытаемся іменна Наркамвем, а не Тарасава, бо справа не ў Тараса-ве, бо не бяз ведама і санкцыі адзьялаа кіраўніка малярацыйнаа групы тав. Шычко ўсё гэтыя дутыя справы накі-роўваліся ў суд, не без яго і іншых адзьяных працаўнікоў улазеў накі-роўваліся выканаць лісты для аб-вешчэньня пролажу маемасьці арцелі. Не маглі-ж даставацца ў Наркам-веме на працягу некалькіх месяцаў прадстаўнікі случкі арганізацыі, спецыяльна камандыраваныя на гэ-тая справе \$ г. Менск. Нарэшце, не-хта-ж паслаў Тарасава ілжыва інфар-маваць прэзыдыум ЦВК, калі гэта справа там разьбіралася па халад-ніцтве Бабруйскага акрыганкому. Ня ўласна адказным працаўніком НКЗ праехацца на адным толькі Тарасава.

Каб замесціць сьляды, г. Шычко ўводзіць накід дцяпер на арцель, што гэта, бачыце, не калгас, а кучка прадпрыемцаў з «непрацоўным» мі-нулым і г. д. Але ўзвесьці накід на сумленых працаўнікоў яму ўсё-ж ня ўдала.

Гісторыя гэтага калгасу вельмі на-вучальнаа. Шмат яшчэ трэба затра-ціць сіа, каб убідць у мэзгі нашых працаўнікоў, што яны абавязаны ня толькі агітаваць за калгасы, але і да-памагаць і будаваць. Наша думка, што РСІ павінна гэтым пытаньнем зацікавіцца і даць па руках тым пра-цаўніком, якія зрываюць наша кал-гаснаа будаўніцтва.

